

Det er vi som, sammen, må stå opp for det samfunnet vi ønsker

Taler

Peggy Hessen Følsvik

Dato

1 mai 2025

Sted

Kirkenes

Omstendigheter

LO-lederens 1. mai-tale

1 Kamerater!

5

I år er det 80 år siden freden kom til Norge.

10

80 år siden demokratiet vant over diktaturet.

15

80 år siden nazismen måtte gi tapt for krefter som var sterkere enn den.

20

Men, kamerater, fascismen ga seg ikke uten kamp.

25

Den måtte jages bort. Ett år tidligere her i Finnmark enn ellers i Europa.

30

Med en krig så blodig at den endret verden.

35

Derfor er det sterkt å få stå akkurat her i Kirkenes. Dere vet hva krig er. 323
ganger regnet bombene over Kirkenes i krigsårene.

40

Og deres besteforeldre, som måtte gjemme i gruvene på Bjørnevatn.

45

I de 80 årene som har gått siden da, har vi bygget vår fred på å være alliert med
USA.

50

Gjennom en allianse som bygger sine prinsipper på demokrati, individuell frihet
og rettsstatens prinsipper, som det heter i NATOs charter.

55

60 Da Einar Gerhardsen argumenterte for NATO-medlemskap i 1949 var det
nettopp dette han la vekt på:

“Ønsket om et solidarisk samvirke mellom alle demokratiske land, er den eneste sikkerhet mot at en ny krig bryter ut”, sa han.

70

I mer enn 75 år har denne alliansen dannet grunnlaget for vår sikkerhet.

75

Det har vært garantien for vår fred. Og kamerater. Det må den fortsatt være.

80

85

I mer enn tre år har vi hatt en krig på det europeiske kontinent, som er så blodig at den igjen endrer verden.

90

Den truer vår stabilitet, vårt demokrati og vår samfunnsmodell.

95

Jeg tror dere her i Kirkenes forstår dette bedre enn de fleste.

100

Dere har en nabo som dere i 30 år har etablert tillit til og gode forbindelser med.

105

Handel og samarbeid, enighet om grenser og fiskeriforvaltning.

110

Ting som alltid har vært viktige for dere. Ting dere kunne enes om.

115

Naboer, familier og venner! Folk til folk!

120

Etter tre tiår med tøvær hvor mennesker har krysset grensen for å snakke
125 sammen, samarbeide og kjøpe bleier og syltetøy, lever dere igjen midt i det globale alvoret.

130

Og lenge trodde vi Russland ville endre seg i en mer demokratisk retning.

135

I stedet har Vladimir Putin lagt sin diktatoriske hånd over hele sitt samfunn.

140

Begått drap på journalister og utpekt homofile, lesbiske og transpersoner som hovedfiender.

145

Gått til kriger i Tsjetsjenia, Georgia og til slutt i Ukraina.

150

En krig han startet nettopp for å kvele et demokratisk samfunn.

155

Samtidig har vi en militært alliert i vest, som også har vært et demokratisk forbilde.

160

Nå ser at det amerikanske demokratiet og rettsstaten bygges ned bit for bit.

165

Mens Donald Trump truer sine nærmeste allierte – våre venner i Danmark – med våpenmakt for å ta landområder, og med skyhøye tollmurer.

170

175 Jeg møtte nylig min grønlandske kollega, Jess, som beskriver frykten for hva som kan skje hvis USA gjør alvor av sin politikk.

180

En politikk som skaper kaos og usikkerhet.

185

Alt dette setter den solidariteten vi har hatt på tvers i generasjoner etter 2. verdenskrig på prøve.

190

Det som danner grunnlaget for det solidariske samvirket mellom demokratiske land, som Einar Gerhardsen sa.

195

200

Kamerater!

205

Det er vi som, sammen, må stå opp for det samfunnet vi ønsker.

210

Det demokratiet vi har bygd.

215

I 126 år har LO vært tuftet på dette. Det er grunnmuren!

220

225 Solidarisk samvirke. Mellom forbund og mellom land.

230 Det står i våre vedtekter.

235 Vi skal skape enhet og kraft i arbeidet for å fremme og samordne arbeidstakernes
interesser.

240 Vi skal sikre frihet, solidaritet og likeverd uten hensyn til kjønn, etnisk
opprinnelse, religion, livssyn eller kulturelle holdninger.

245 Men vi skal også arbeide for avspenning, nedrustning og fred.
Arbeiderbevegelsen er en internasjonal bevegelse.

250 Vi er en fredsbevegelse.

255 Derfor roper vi ut mot Russlands krigføring i Ukraina. Mot Israels brutale krig i
Gaza.

265 Det er vår plikt! Det er vår historie.

270 ---

275 Kamerater!

280 Dere her i Kirkenes vet bedre enn de fleste hvordan det er å leve med Russland
som nabo.

285
Dere vet hvor viktig beredskap er og med økt spenning også i nordområdene,
blir det enda viktigere.

290

Beredskap er mer enn uniformer og beredskapslager.

295

Beredskap handler om at det bor folk i hele landet.

300

At det er lys i husene, barn på skolene, folk på arbeidsplassene.

305

At det finnes velferd. Og framtidstro.

310

Det er fagbevegelsens kamp – hver eneste dag.

315

Det finnes ikke beredskap uten bosetting. Og det finnes ikke bosetting uten arbeid.

320

Derfor henger trygghet og arbeid så tett sammen.

325

330 Men da må det være mulig å bygge arbeidsplasser her. Arbeidsplasser som krever næringspolitikk, fremtidsretta klima- og energipolitikk og fiskeriforvaltning. Alt som er viktig for dere!

335

Jeg vet at dere har framtidstro. Jeg vet at dere ikke karrer dere fast her på trass. Men fordi dere har tro på at Kirkenes – Finnmark – er et godt sted å bo.

340

345

Kamerater!

350

Det finnes en oppskrift på å sikre demokratiet!

355

Det er folk som skaper trygghet. Det er folket som bygger velferd.

360

Derfor er det også folk som må ha makten til å forme samfunnet.

365

Trygghet handler også om rettferdighet.

370

Om at makt og rikdom ikke samles hos noen få, men fordeles rettferdig.

375

Det handler om at du skal ha en jobb å gå til, men også en stemme som blir hørt.

380

Derfor kjemper vi for mer enn bedre lønn og anstendige arbeidsvilkår. Vi
kjemper for maktbalanse.

385

For arbeidernes innflytelse.

390

For folkemakten.

395

Som leder av Norges største fagorganisasjon, vet jeg hvilken kraft som ligger i
arbeidernes folkemakt.

400

Historien har vist oss gang på gang at arbeidernes mest effektive og bærekraftige
vei til makt er gjennom å stå sammen i en demokratisk bevegelse.

405

I et kraftfullt demokrati der arbeiderne setter dagsorden, der institusjoner
leverer reell endring, og der politikken tjener folket, ikke de rike.

410

415

Men da må vi som representerer arbeidsfolk sørge for at deres stemme blir hørt.

420

At deres interesser blir ivaretatt.

425

At de ikke må sitte som vitner til at andre får sin del av kaka. Men ikke dem.

430

Hvis ikke er det vi som har sovnet i demokrati-timen.

435

For demokratiet er ikke bare en stemmeseddel annethvert år.

440

Det er ikke bare 169 representanter i en Stortingssal.

445

Demokratiet er summen av de mulighetene folk har, og den innsatsen vi gjør for
å påvirke samfunnet i en bedre retning.

450

Demokratiet vårt handler om rettferdig fordeling av makt.

460

Og det er denne fordelinga høyrekreftene vil endre på.

465

Hensikten er alltid den samme – å flytte makt fra de mange til de få.

470

Vi står for det motsatte.

475

Vi står for en rettferdig fordeling av ressurser, ja. Men vi står også for en rettferdig fordeling av makt.

480

Det handler om trygghet, i arbeidslivet, men også i familielivet. Vi skal være trygge på jobb, på skolen, på sykehuset eller i aldershjemmet.

485

Men demokratiet er også like rettigheter til å få sjansen.

490

Like rettigheter til å skape seg et liv, til å få arbeid og til å få håp!

Derfor er rettferdig fordeling av både makt og rikdom en forutsetning for et
500 godt samfunn.

505 Og derfor skal vi fortsette å hegne om en samfunnsmodell som sikrer rettferdig
fordeling.

510 Som er skapt for at folk kan leve trygge, gode liv.

515 Som er skapt for arbeid til alle.

520 Vi kaller det den norske modellen.

525 Det er en modell for å bake kaka større – sammen.

530 Og dele den rettferdig etterpå.

535

I fellesskap.

540

LO har over en million medlemmer. Når de bruker stemmeretten sin, vinner vi valg.

545

Nå må vi sammen sørge for å mobilisere helt til fram til valgdagen.

550

Mobilisere for et rødgrønt flertall på Stortinget, og en ny Arbeiderparti-ledet regjering.

555

Kamerater!

560

Ikke langt unna her står det en byste av Thorvald Stoltenberg.

565

570

Jeg vil avslutte med å si noen ord som jeg ofte lener meg på, når verden ser litt mørk ut - slik den gjør akkurat nå...

575

Ordene har jeg lånt fra Thorvald, som igjen har lånt ordene fra Vaclev Havel –
forfatteren, menneskerettighetsaktivisten, samvittighetsfangen og Tsjekki-
as første demokratiske president etter kommunismens fall:

580

«Jeg er ikke optimist, for jeg tror ikke alt vil gå bra.

585

Jeg er heller ikke pessimist, for jeg tror ikke alt vil gå galt.

590

Men jeg er håpefull. Håpet er nesten like viktig som livet.

595

Uten håpet når vi aldri våre mål»

600

Men vi i fagbevegelsen vet også at håp alene ikke er nok.

605

Vi har aldri nådd mål uten kamp.

610

Vi må våkne. Vi må reise oss. Vi må kjempe!

615

Vi må vise at det er mulig å stå sammen, selv i en verden som dras fra hverandre.

620

For det finnes en makt sterkere enn penger, sterkere enn våpen, sterkere enn frykt. Det er folkemakta.

625

630 Det er vår makt. Og den skal vi bruke – i år, på valgdagen i september, og hver dag etter det.

635

Tusen takk for meg!

640

Kilde

<div>lo.no</div>

Emner

1. mai-tale, Arbeiderbevegelsen, Arbeidernes dag, Folkemakt, Håp, LO, NATO, Russland

645

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/det-er-vi-som-sammen-ma-sta-opp-for-det-samfunnet-vi-onsker>